

АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ

©2021 МАРТИНЮК Г. П., МАРТИНЮК М. А.

УДК 336.025
JEL: G32; H19; H32; H39; M49

Мартинюк Г. П., Мартинюк М. А. Аудит фінансової звітності в контексті фінансового контролю

Установлено, що ідея контрольної діяльності в сучасних умовах набуває поширення в контексті реалізації концепції регуляторної служби з питань контролю з наголосом на забезпеченні дотримання законодавства та доступу всіх суб'єктів господарювання до інформативності по видах та часу контрольної діяльності. Доведено посилення контролю та нагляду з боку Державної регуляторної служби за підприємницькою діяльністю протягом останніх трьох років. Аргументовано, що впровадження системи незалежного фінансового контролю в загальну систему контролю фінансової діяльності підприємства передбачає створення комплексного підходу до забезпечення взаємозв'язку між державним і незалежними складовими системи фінансового контролю. Обґрунтовано та доведено, що оскільки аудит фінансової звітності є невід'ємною частиною діяльності бізнесу, особливо великих і середніх підприємств, то його значущість можна розмежувати на основні напрями, а саме: він зачіпає інтереси зовнішніх і внутрішніх користувачів, які хочуть мати впевненість щодо відповідності законодавству; наявність позитивного аудиторського висновку щодо фінансового стану підвищує довіру з боку інвесторів; впевненість у відсутності викривлень у фінансовій звітності дозволяє уникнути сплати штрафних санкцій і зменшити ризики прийняття неправильних управлінських рішень. Встановлено, що аудиту фінансової звітності притаманний яскраво виражений соціальний характер, оскільки він володіє істотним впливом на рівень довіри до оприлюдненої фінансової інформації, задекларованої бізнесом. Перевагою її особливості аудиторського контролю є умова, що його першочерговим завданням є відповідність бухгалтерському законодавству та відсутність штрафних санкцій. Обумовлено необхідність аудиту фінансової звітності у системі управління підприємством. Обґрунтовано позитивний вплив аудиту фінансової звітності, що полягає у своєчасному реагуванні фінансового менеджменту на виявленні недоліки та порушення, що впливатимуть на структуру витрат підприємства.

Ключові слова: контроль, фінансова звітність, фінансовий контроль, аудит, Аудиторська палата України.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-305-311>

Рис.: 4. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 10.

Мартинюк Галина Петрівна – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри фінансів та кредиту, Поліський національний університет (Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна)

E-mail: g.martynuik66@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3572-2770>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2007842/halyna-martynuik/>

Мартинюк Михайло Анатолійович – кандидат економічних наук, доцент, доцент, кафедра інноваційного підприємництва та інвестиційної діяльності, Поліський національний університет (Старий бульвар, 7, Житомир, 10008, Україна)

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4907-7677>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2004281/mykhaylo-martynuik/>

UDC 336.025
JEL: G32; H19; H32; H39; M49

Martynuik H. P., Martynuik M. A. Audit of Financial Statements in the Context of Financial Control

It is determined that the idea of control activity in the current conditions is becoming widespread in the context of the implementation of the concept of regulatory control service with an emphasis on ensuring compliance with the legislation and access of all economic entities to informativeness by types and time of control activities. The strengthening of control and supervision by the State Regulatory Service on entrepreneurial activity over the past three years is proved. It is argued that the introduction of an independent financial control system into the general system of control over the financial activities of enterprise provides for the creation of a comprehensive approach to ensuring an interaction between the State and independent components of the financial control system. It is substantiated and proved that since the audit of financial statements is an integral part of the business activities, especially concerning the large and medium-sized enterprises, its significance can be de classed into main areas, namely: it affects the interests of external and internal users who want to have confidence in compliance with the legislation; presence of a positive audit opinion on the financial condition increases investor confidence; certainty as to the absence of distortions in the financial statements avoids paying penalties and reduces the risks of making wrong managerial decisions. It is established that the audit of financial statements has a pronounced social nature, since it causes a significant influence on the level of trust in the published financial information declared by the business. The advantage and peculiarity of audit control is the condition that its primary task is compliance with accounting legislation and the absence of penalties. The need to audit financial statements in the management system of the enterprise is conditioned. The positive impact of the audit of financial statements, which consists in timely response of financial management to the identified deficiencies and violations that would affect the structure of the enterprise's expenses, is substantiated.

Keywords: control, financial statements, financial control, audit, Audit Chamber of Ukraine.

Fig.: 4. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 10.

Martynuik Halyna P. – PhD (Economics), Senior Lecturer, Department of Finance and Credit, Polissia National University (7 Staryi Blvd, Zhytomyr, 10008, Ukraine)

E-mail: g.martynuik66@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-3572-2770>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2007842/halyna-martynuik/>

Martynuik Mykhaylo A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Innovative Business and Investment Activities, Polissia National University (7 Staryi Blvd., Zhytomyr, 10008, Ukraine)

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-4907-7677>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/2004281/mykhaylo-martynuik/>

Економічний розвиток України та суб'єктів господарювання характеризується посиленням вимог щодо фіксування фінансового стану та результатів діяльності. Разом із тим статистична інформація, сформована на даних фінансової звітності, не забезпечує реального стану даних. Суспільству необхідно вернути довіру до інформації, відображеної у фінансовій звітності, тому на найближчі роки актуальним залишається питання контролю незалежними суб'єктами фінансової діяльності підприємницьких структур та її відображення у фінансовій звітності.

Дослідження у сфері аудиту фінансової звітності є одним із найбільш значущих завдань, як для фінансистів-практиків, так і для вітчизняних і зарубіжних учених. Значний вклад у формування теорії аудиту фінансової звітності зробили: Курянов В. В., Пантелеев В. П., Гончарук С. М. та ін. Суттєвий внесок у формування наукових поглядів сформулювали О. Е. Лубенченко, А. А. Михалків і Т. М. Кочин. Проте значення аудиту фінансової звітності в контексті фінансового контролю залишається недостатньо дослідженим, а отже, потребує подальших досліджень.

Метою статті є обґрунтування аспектів аудиту фінансової звітності в аспекті фінансового контролю. У процесі наукового дослідження для досягнення мети передбачається вирішити такі завдання:

- ✦ означити сферу діяльності та функціонування Державної регуляторної служби;
- ✦ дослідити динаміку чисельності аудиторів і суб'єктів аудиторської діяльності;
- ✦ розкрити важливість системи аудиторського контролю фінансової звітності підприємницьких структур.

Теоретичною та методологічною основою дослідження є системний підхід до вивчення фундаментальних положень аудиту фінансової звітності та його ролі у фінансовому контролі в цілому.

У процесі дослідження використано комплекс економічних методів, зокрема: *абстрактно-логічний* – для теоретичних узагальнень, формування висновків і пропозицій; *аналізу та синтезу* – з метою ідентифікації чинників, що впливають на значущість аудиту фінансової звітності.

Ідея контрольної діяльності як принципу відповідності та виконання законодавчих актів стосовно різних сторін суспільного буття та розвитку має тривалу історію існування. У сучасних умовах вона набуває поширення в контексті реалізації концепції регуляторної служби з питань контролю з наголосом на забезпеченні дотримання законодавства та доступу всіх суб'єктів господарювання до інформативності по видах і часу контрольної діяльності. За даними Державної регуляторної служби (ДРС) (рис. 1), найбільшу кількість перевірок у 2021 р. планує провести Державна служба України з надзвичайних ситуацій (50 590 перевірок), що складає 42% усіх перевірок.

Наступною за кількістю перевірок є Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів і захисту споживачів, яка планує провести 22 432 перевірки, що складає біля 19% усієї кількості. Також чимало перевірок планують провести Державна служба України з питань праці – 14% і Державна екологічна інспекція України – 10%. Найменша кількість перевірок запланована Пенсійним фондом України (1790 перевірок) і Державною службою України з безпеки на транспорті (681 перевірка).

Рис. 1. Планова кількість перевірок у 2021 р.

Джерело: побудовано за даними [10].

Так, згідно з планами роботи ДРС проаналізуємо кількість планових і комплексних перевірок служби за останні три роки (табл. 1).

Відповідно до даних табл. 1 Державна регуляторна служба у 2021 р. планує провести загалом 166 399 перевірок, що на 32 811 перевірок більше, ніж у 2019 р. З них у 2021 р. планових – 122 942 перевірки, що на 19 593 більше, ніж у 2019 р. Комплексних перевірок у 2019 р. було проведено 30 239, а у 2021 р. – 43 457. Отже, за досліджуваний період відбулося збільшення кількості перевірок з боку ДРС України, що вказує на посилення контролю та нагляду.

достовірності та неупередженості поданої користувачам інформації, що допомагає їм у прийнятті правильних рішень» [6], то достовірність і відповідність нормативним актам є головним завданням незалежного аудиту. Наявність аудиторського контролю забезпечує «суттєве зменшення ризиків, пов'язаних із прийняттям управлінських рішень, підвищується довіра до підприємства з боку партнерів та утверджується його позитивний імідж, спрощуються процес налагодження нових контактів» [6].

Підтримка аудиторського контролю фінансової звітності забезпечується високим потенціалом

Таблиця 1

Аналіз кількості перевірок Державної регуляторної служби України за 2019–2021 рр.

Перевірки	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Зміна 2021 р. до 2019 р.
Планові	103 349	110 288	122 942	19 593
Комплексні	30 239	32 216	43 457	13 218
Усього	133 588	142 504	166 399	32 811

Джерело: складено за даними [10].

В. В. Курянов у контексті контрольної діяльності особливу увагу звертає на функціонування державного фінансового контролю. У власних наукових доробках він констатує, що «ДФК ... окремий вид контролю, на основі функції фінансів і держави та цілісної системи, та на інституціональному рівні, де державний фінансовий контроль як інститут, контролює інститут публічних фінансів» [3].

Оскільки характерною ознакою сучасного підприємництва є інформатизація всіх сфер фінансової діяльності, то інформація щодо результатів діяльності, наявності необоротних та оборотних активів, зобов'язань і власного капіталу є основним фактором виробництва. Вона формує інформаційну економіку для внутрішніх і зовнішніх користувачів, відображається у фінансовій звітності та має бути чіткою, зрозумілою, достовірною та відповідати законодавству.

Через те, що аудит фінансової звітності є невід'ємною частиною діяльності бізнесу, особливо великих і середніх підприємств, то його значущість можна розмежувати на основні п'ять напрямів. Важливість аудиту фінансової звітності підприємницьких структур обумовлено ознаками, що відображені на рис. 2.

Отже, незалежний аудит фінансової звітності став соціальним регулятором, оскільки кожен користувач не бере безпосередньої участі у формуванні фінансової звітності, але хоче володіти достовірною інформацією про фінансовий стан і результати діяльності.

Оскільки «аудит фінансової звітності є ключовим аспектом аудиторської перевірки, який виконує надзвичайно важливу функцію щодо підтвердження

аудиторів, які мають сертифікат і зареєстровані в реєстрі аудиторів чи аудиторських фірм [9]. Динаміку чисельності аудиторів і структуру суб'єктів аудиторської діяльності наведено в табл. 2. Аудитори не є зацікавленими особами в результатах діяльності підприємства, що здійснює аудиторську перевірку, а виконують лише контрольні функції відповідно до законодавства, що регулює аудиторську діяльність.

Зараз на ринку аудиторських послуг працюють близько 2,5 тис. аудиторів, які можуть надавати послуги як приватні підприємці та створювати аудиторські фірми. Так, у реєстрі станом на 26 травня 2021 р. зареєстровано 887 суб'єктів аудиторської діяльності, із них 229 мають право проводити обов'язковий аудит, з яких 82 – аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес. При цьому, можна вважати, що зазначені суб'єкти аудиторського ринку є визнаними та достойно конкурують із великою четвіркою міжнародних аудиторських фірм, що надають послуги на ринку України.

Однак при дослідженні динаміки відслідковується негативна тенденція скорочення чисельності учасників ринку за всіма позиціями. На нашу думку, дане скорочення чисельності викликане не тільки недостатнім сприйняттям значення аудиту у вітчизняному бізнесі та незадовільною якістю роботи самих аудиторів, а й особливістю функціонування в умовах мораторіїв.

Оскільки регулюючим і контрольним органом діяльності у сфері аудиту виступає Аудиторська палата України, вона формує плани аудиторських перевірок. Динаміку плану аудиту фінансової звітності відображено на рис. 3.

Важливість системи аудиторського контролю фінансової звітності підприємницьких структур	
1	<i>по-перше:</i> фінансова звітність зачіпає інтереси зовнішніх і внутрішніх користувачів, які хочуть мати впевненість щодо відповідності законодавству
2	<i>по-друге:</i> наявність позитивного аудиторського висновку щодо фінансового стану підвищує довіру з боку інвесторів
3	<i>по-третє:</i> впевненість у відсутності викривлень у фінансовій звітності дозволяє запобігти сплаті штрафних санкцій і поліпшити структуру витрат
4	<i>по-четверте:</i> зменшення ризиків прийняття правильних рішень для підвищення рівня капіталізації підприємства
5	<i>по-п'яте:</i> соціальний регулятор щодо усунення недовіри між власниками підприємств і користувачами звітності

Рис. 2. Значущість аудиторського контролю фінансової звітності

Джерело: авторська розробка.

Таблиця 2

Динаміка та структура чисельності аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності України

Показник	Кількість, станом на			Структура, %	Зміна (+/-)
	22.05.2020 р.	31.12.2020 р.	26.05.2021 р.		
Аудитори, осіб	2 718	2 713	2 699	75,0	-19
Суб'єкти аудиторської діяльності, од.	899	892	887	22,7	-12
Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності, од.	242	237	229	0,06	-13
Суб'єкти аудиторської діяльності, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, од.	88	83	82	0,02	-6
Разом	3 947	3 925	3 897	100	-1,27

Джерело: складено за даними [10].

Як показують результати дослідження, за даними Аудиторської палати України, у 2019 р. планувалося провести контроль фінансової звітності на 72 суб'єктах підприємництва. Динаміка аудиту фінансової звітності стрімко падає попри запровадження на законодавчому рівні обов'язкового аудиту для окремих суб'єктів господарювання. Отже, можна стверджувати, що аудиторська діяльність суттєво реагує на конкурентне ринкове середовище із великою четвіркою міжнародних аудиторських фірм, які надають послуги на ринку України.

Аудиторська діяльність співзвучна за змістом і функціями із удосконаленням усіх сторін фінансового контролю. Аудит фінансової звітності підтверджує дані фінансового стану бізнесу й отриманих результатів діяльності.

Підтверджуваний аудит фінансової звітності – це додатковий вид контрольної діяльності в системі обліку підприємницьких структур, який не передбачає застосування штрафних санкцій, а проводиться в інтересах бізнесу. Аудиторська діяльність – це процес відновлення довіри до інформації, відображеної у фінансовій звітності.

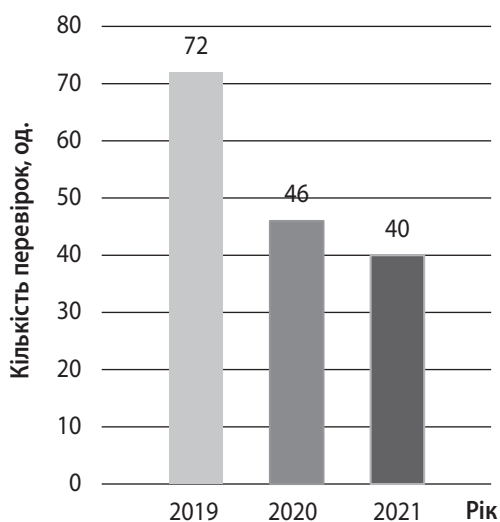

Рис. 3. Планова динаміка аудиту фінансової звітності за 2019–2021 рр.

Джерело: побудовано за даними [10].

Аудит фінансової звітності спирається на визначені принципи (рис. 4), використання яких дозволяє більш обґрунтовано та вірогідно визначити відповідність фінансової звітності стандартам бухгалтерського обліку.

Система незалежного аудиторського контролю націлена на виконання ключового принципу об'єктивності фінансової звітності та її реальності. Так, Гончарук С. М., Приймак С. В., Шот А. П. стверджують, що «достовірність фінансової звітності означає її відповідність між фактичним проявом і фактичним описом» [1].

Однак аудиторське та бухгалтерське законодавство надзвичайно складне, обсяжне та потребує специфічних знань. Пантелеєв В. П., досліджуючи МСА, звертає увагу на те, що «консолідація звітності як предмет зовнішнього (незалежного) аудиту має проблематичний характер, вона належить до складних операцій, передбачає відповідальність аудитора та

... вимагає нетипових заходів у відповідь на виклики; аудитор має справу зі складними структурами, він повинен враховувати інформацію аудиторів компонентів тощо [7].

Так, у наукових доробках Лубенченко О. Е. об'єднується принцип законності та відповідальності та вказується, що «сучасний стан незалежного аудиту дозволяє розглядати його як сформовану професійну інтелектуальну діяльність у сфері господарювання» та «Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» потребує від вітчизняних аудиторів вжити заходи щодо забезпечення якості аудиту через процедури організації процесу перевірки фінансової звітності» [5].

Оскільки «інформація, що потребує розкриття у фінансовій звітності, є корисною і, певною мірою, унікальною, вона служить базою для прийняття будь-яких рішень менеджментом або іншими користувачами звітності» [4], то інформація, висвітлена у відповідних формах фінансової звітності, має відповідати Міжнародним чи Національним стандартам, бути достовірною та неупередженою.

У сучасне фінансове законодавство навіть було введено термін «обов'язковий аудит», що ідентифікує окремий напрям контролю фінансової звітності середніх, великих і підприємств, що мають суспільний інтерес. Так, у наукових доробках колективу під керівництвом С. М. Гончарук стверджується, що «обов'язковий аудит є публічною послугою, в основі якої лежить суспільний інтерес» [1], і констатується, що «головний результат аудиту – аудиторський звіт, який забезпечує об'єктивною інформацією зацікавлених користувачів» [1]. Разом із тим науковці стверджують, що «для підвищення ефективності проведення аудиту фінансової звітності потрібно вдосконалювати методіку складання та ведення робочих документів, а також порядок реалізації результатів аудиту на підставі внутрішньо фірмових стандартів аудиту» [1].

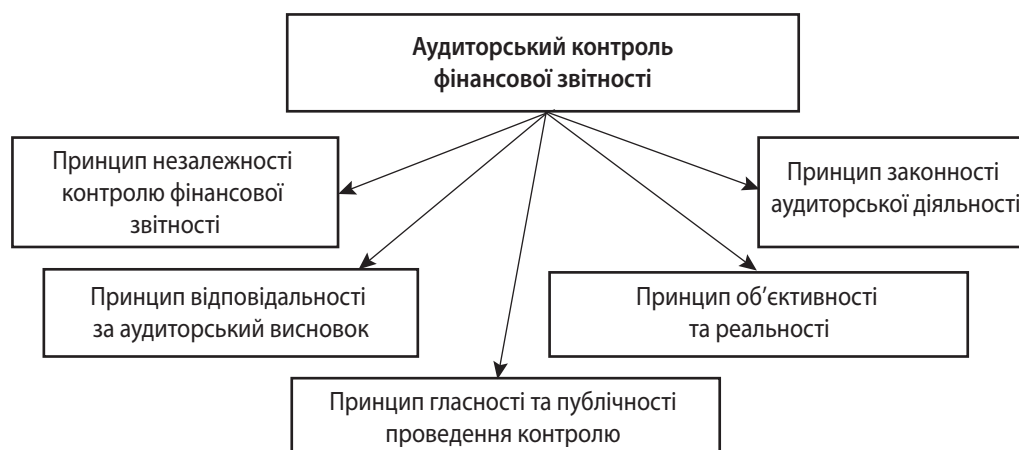

Рис. 4. Основні принципи аудиту фінансової звітності в системі незалежного контролю

Джерело: авторська розробка.

Аудит фінансової звітності виступає безпосереднім продуктом інтелектуальної діяльності аудитора чи аудиторської фірми, оскільки представлений як аудиторський висновок, сформований у вигляді офіційного документа із застосуванням новітніх методів контролю та способів перевірок. Досліджуючи якість аудиторських послуг, Т. М. Кочин стверджує, що «для оцінки якості фінансової звітності є важливим не лише оцінка інформації, що міститься в звітності, а її відповідність властивостям об'єкта управління, тобто господарській діяльності підприємства» [2]. Разом із тим, «для підтвердження якості фінансової звітності трансформується власне як система аудиту, так і його методологічний інструментарій» [2].

Отже, з метою розробки довгострокової стратегії, спрямованої на підвищення вартості підприємства, рівня його капіталізації, визначення чинників впливу на фінансовий стан підприємства при своєчасному реагуванні на плінність ринкового середовища, особливого значення набуває аудит фінансової звітності, що сприятиме формуванню ефективної системи управління та, як наслідок, – інвестиційної привабливості підприємства. Такий підхід надає можливість фінансовому менеджменту приймати правильні рішення та впливати на зменшення класу ризику, а відповідно, частоти державного фінансового контролю в майбутньому – як у коротко-, так і довгостроковому періодах.

ВИСНОВКИ

Встановлено, що впровадження системи незалежного фінансового контролю в загальну систему контролю фінансової діяльності підприємства передбачає комплексний підхід до забезпечення взаємозв'язку між державним і незалежними складовими системи фінансового контролю на підприємстві.

Вважаємо, що аудиту фінансової звітності притаманний яскраво виражений соціальний характер, оскільки він володіє істотним впливом на рівень довіри до оприлюдненої фінансової інформації, задекларованої бізнесом. Перевагою й особливістю аудиторського контролю є умова, що його першочерговим завданням є відповідність бухгалтерському законодавству та відсутність штрафних санкцій.

Обумовлено необхідність аудиту фінансової звітності в системі управління підприємством. Обґрунтовано позитивний вплив аудиту фінансової звітності, що полягає у своєчасному реагуванні фінансового менеджменту на виявлені недоліки та порушення, що впливатиме на структуру витрат підприємства та зменшення штрафних санкцій. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончарук С. М., Приймак С. В., Шот А. П. Методологічні підходи до підвищення якості аудиту фінансової звітності. *Modern Economics*. 2020. № 20. С. 53–59. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-09)

2. Кочин Т. М. Якість фінансової звітності як об'єкт аудиту. *Вісник ХНАУ ім. В. В. Докучаєва. Серія «Економічні науки»*. 2020. № 1. С. 123–140. DOI: 10.31359/2312-3427-2020-1-123.
3. Курянов В. В. Державний фінансовий контроль: сутність та синтез поглядів. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2019. № 10. С. 133–140. DOI: 10.37128/2411-4413-2019-10-17.
4. Лубенченко О. Е. Документування результатів аудиту інформації, що розкрито у примітках до фінансової звітності, складеної відповідно до міжнародних стандартів. *Статистика України*. 2020. № 2–3. С. 127–147. DOI: 10.31767/su.2-3(89-90)2020.02-03.14.
5. Лубенченко О. Е., Василюк М. М. Організаційні засади аудиту фінансової звітності в Україні. *Статистика України*. 2019. № 2. С. 92–97. DOI: 10.31767/su.2(85)2019.02.10.
6. Михалків А. А. Роль аудиту в забезпеченні достовірності фінансової звітності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2016. Вип. 6. Ч. 2. С. 105–107. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_2_2016ua/26.pdf
7. Пантелеєв В. П. Основні положення проведення аудитів фінансової звітності групи за вимогами МСА 600. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 3. С. 54–66. DOI: 10.31767/nasoa.3.2019.05.
8. Плани перевірок ДРС. URL: http://www.drsgov.ua/state_supervision.
9. Реєстр аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності. URL: <https://www.apu.com.ua/2018/10/01/реєстр-аудиторів-та-суб'єктів-аудитор/>
10. Інспекційний портал. URL: <https://inspections.gov.ua>

REFERENCES

- Honcharuk, S. M., Pryimak, S. V., and Shot, A. P. "Metodolohichni pidkhody do pidvyshchennia yakosti audytu finansovoi zvitnosti" [Methodological Approaches for the Improvement of the Quality of Financial Statement Audit]. *Modern Economics*, no. 20 (2020): 53-59. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V20\(2020\)-09](https://doi.org/10.31521/modecon.V20(2020)-09)
- Inspektsiinyi portal. <https://inspections.gov.ua>
- Kochyn, T. M. "Yakist finansovoi zvitnosti yak ob'iekt audytu" [Quality of Financial Statements as a Audit Object]. *Visnyk KhNAU im. V. V. Dokuchaieva. Seriiia «Ekonomiczni nauky»*, no. 1 (2020): 123-140. DOI: 10.31359/2312-3427-2020-1-123
- Kurianov, V. V. "Derzhavnyi finansovyi kontrol: sutnist ta syntezy pohliadiiv" [State Financial Control: The Essence and Synthesis of Views]. *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky*, no. 10 (2019): 133-140. DOI: 10.37128/2411-4413-2019-10-17
- Lubenchenko, O. E. "Dokumentuvannia rezultativ audytu informatsii, shcho rozkryta u prymitkakh do finansovoi zvitnosti, skladenoii vidpovidno do mizhnarodnykh standartiv" [Documenting the Results of Audit of the

Information Disclosed in the Notes to the Financial Reporting Compiled by International Standards]. *Statystyka Ukrainy*, no. 2-3 (2020): 127-147.

DOI: 10.31767/su.2-3(89-90)2020.02-03.14

Lubchenko, O. E., and Vasyliuk, M. M. "Orhanizatsiini zasady audytu finansovoi zvitnosti v Ukraini" [Organizational Principles of the Financial Reporting Audit in Ukraine]. *Statystyka Ukrainy*, no. 2 (2019): 92-97.

DOI: 10.31767/su.2(85)2019.02.10

Mykhalkiv, A. A. "Rol audytu v zabezpechenni dostovirnosti finansovoi zvitnosti" [The Role of Audit in Ensuring the Reliability of Financial Statements]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove*

hospodarstvo». 2016. http://www.visnyk-econom.uzhnu.ua/archive/6_2_2016ua/26.pdf

"Plany perevirok DRS" [DRS Inspection Plans]. http://www.drs.gov.ua/state_supervision

Panteleiev, V. P. "Osnovni polozhennia provedennia audytiv finansovoi zvitnosti hrupy za vymohamy MSA 600" [The Framework for Audits of the Financial Statements of the Group of Enterprises by ISA 600 Requirements]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii statystyky, obliku ta audytu*, no. 3 (2019): 54-66.

DOI: 10.31767/nasoa.3.2019.05

"Reiestr audytoriv ta subiektiv audytorskoj diialnosti" [Register of Auditors and Auditing Entities]. <https://www.apu.com.ua/2018/10/01/peestr-audytoriv-ta-subiektiv-audytor/>

УДК 336.71

JEL: D74; E42; G33

ЛІКВІДАЦІЯ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОГО БАНКУ ЗА УЧАСТЮ ІНВЕСТОРА: ОРГАНІЗАЦІЯ, ПРОЦЕДУРИ, ПЕРЕВАГИ

©2021 ЧЕПІЖКО О. В.

УДК 336.71

JEL: D74; E42; G33

Чепіжко О. В. Ліквідація неплатоспроможного банку за участю інвестора: організація, процедури, переваги

Мета статті полягає в систематизації та виявленні особливостей, переваг і недоліків різних способів виведення неплатоспроможних банків з ринку, а також у вивченні наслідків їх реалізації у вітчизняній практиці. Ліквідація банку з відшкодуванням усіх коштів за вкладами фізичних осіб з боку Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) є простим і доступним, однак найбільш затратним і неефективним способом. Зазначено, що на цей час Фондом ліквідовано понад 50 банків, зараз продовжується процес ліквідації ще 48 банків. Найбільш перспективними визнано два способи, які реалізуються за участю інвестора через проведення процедури тендера. Це створення перехідного банку з подальшим продажем інвестору та продаж інвестору банку як цілісної одиниці. Реалізація цих способів передбачає пошук інвестора та надходження інвестиційних ресурсів, що завжди є позитивним. Тому в статті детально розглянуто специфіку саме цих відновлювальних, або санаційних, способів виведення неплатоспроможного банку, проаналізовано їх переваги та слабкі сторони. Узагальнено та структуровано організаційні процедури застосування зазначених способів виведення неплатоспроможних банків з ринку. Наголошено, що у процесі виведення неплатоспроможного банку з ринку через продаж фінансове навантаження на ФГВФО знижується. Фонд не відшкодовує кошти вкладників фізичних осіб, оскільки всі зобов'язання за гарантованими вкладом передаються перехідному банку або новому власнику банку в повному обсязі. Обґрунтовано, що ці способи потребують модернізації, оновлення та більш чіткого визначення відповідних організаційних і процедурних складових. Це дозволить підвищити ефективність підходів для подальшого застосування, а головне, – попередження несприятливих наслідків.

Ключові слова: неплатоспроможний банк, ліквідація, вивід з ринку, перехідний банк, інвестиційні ресурси.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-10-311-317>

Рис.: 4. Бібл.: 17.

Чепіжко Оксана Вікторівна – здобувач наукового ступеня доктора філософії кафедри банківської справи та страхування, Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана (просп. Перемоги, 54/1, Київ, 03057, Україна)

E-mail: okšana_chepizhko@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1792-2282>

UDC 336.71

JEL: D74; E42; G33

Chepizhko O. V. Liquidation of an Insolvent Bank with the Participation of an Investor: Organization, Procedures, Advantages

The article is aimed at systematizing and identifying the features, advantages and disadvantages of various ways of withdrawing insolvent banks from the market, as well as studying the consequences of their implementation in domestic practice. Liquidation of a bank with reimbursement of all funds on deposits of individuals by the Deposit Guarantee Fund (DGF) is simple and affordable, but the most expensive and inefficient way. It is noted that at present the Fund has liquidated more than 50 banks, now the process of liquidation of 48 more banks is continuing. The most promising are two methods that are implemented with the participation of the investor through the tender procedure. This is the creation of a transitional bank with the subsequent selling to the investor and the selling of the bank as an integral unit to the investor. The implementation of these methods involves the search for an investor and the receipt of investment resources, which always appears positive. Therefore, the article describes in detail the specifics of these restorative, or sanitation, methods of withdrawal of an insolvent bank, analyzes their advantages and weaknesses. Organizational procedures for the application of these methods of withdrawal of insolvent banks from the market are generalized and structured. It was emphasized that in the process of withdrawing an insolvent bank from the market due to the selling, the financial burden on the DGF is decreasing. The Fund does not reimburse the funds of individual depositors, since all obligations under guaranteed deposits are transferred to either the transitional bank or the new owner of the bank in full. It is substantiated that these methods require modernization, updating and a closer definition of the relevant organizational and procedural components. This will increase the efficiency of approaches for further use, and most importantly, for preventing the eventual adverse consequences.